

Állami kölcsönt kap Szeged.

— A miniszterelnök a magyar városokért. —

(Saját tudósítónktól.) Amint ismeretes, a magyar városok ősszel Nagyváradon kongresszusra gyűltek össze. A kongresszuson sok érdekes dolgot meghánytak-vetettek, a melyek közül mindenesetre a városok hitelügyének kérdése volt a legfontosabb. A magyar városok hitelügyének előadója Lukács Ödön tanácsos volt, akinek gondosan összeállított elaborátuma országszerte érdeklődést keltett. Lukács Ödön tervezetének az volt a lényege, hogy tekintettel a mai pénzügyi viszonyok nehézségeire, a kormány jöjjön a városok támogatására, még pedig oly módon, hogy az állami emisszió lényegét a városok legszükségesebb beruházásaihoz megkiváncsolt összeggel emelje föl és ezt az összeget bocsássa a városok rendelkezésére.

Tisza István gróf válaszához függött most már minden. Ha a kormányelnök kedvezően intézi el a kérdést, akkor a városok nyugodtan nézhetnek a jövő fejlődés elé. Ha pedig a kormány megvonja a támogatását, akkor a városok továbbra is drága és súlyos kölcsönök segítségével fogják lebonyolítani tudni hitelügyleteiket.

A kongresszus fölterjesztésére Tisza István gróf most hosszabb leiratban válaszolt. Ez a válasz Szegedet különösen közelről érdekli, hiszen a városnak tudvalevőleg *ötvenhét millió kölcsönre* van szüksége, hogy a fokozatos beruházásait tető alá juttathassa. Egyelőre közel 6 millió kellene Szegednek, amint ezt a pénzügyi bizottság legutóbb tartott ülésében Balogh Károly pénzügyi tanácsos előterjesztette és egyuttal javasolta, hogy amennyiben a kormány nem rendezné hitelügyét, akkor a város kölcsönt keresne, ha azonban az állam veszi kezébe a dolgot, akkor fölösleges kölcsönök után érdeklődni.

Ami már most a miniszterelnök nyilatkozatát illeti, abból két fontos momentum domborodik ki. Az egyik momentum nem rózsás színben tünteti föl a jövőt, amennyiben — dacára a kamatlábleszállításoknak — a miniszterelnök kijelenti, hogy *egyhamar a pénzpiac lényeges javulására nincs remény* és így szükségesnek tartja, hogy a városok még a legszükségesebb beruházásokra előirányzott 90 millió koronát kitevő *hitelszükségletüket redukálják*, amely mérsékelt összeg megszerzésére *kilátásba helyezi a kormány közreműködését*.

A miniszterelnök kifejezést ad annak, hogy *a kormány teljes mértékben átérzi a városok jelenlegi pénzügyi helyzetének nehézségeit*. A kormány már hónapok óta intenzív munkát fejt ki oly irányban, hogy a városokat nehéz bajaikból kisegítse. Az utolsó öt esztendő alatt két, a háború széléig kiélezett külügyi krízis pénzügyi következményei és igen nagyarányú állami beruházási program kívánalmait terhelték meg a magyar állam háztartását. Az államnak egy milliárdot meghaladó hiteligényekkel kellett öt év alatt a piacon föllépnie és a nemzetközi pénzpiac helyzetének megromlása foly-

tán ezen szükséglet tulnyomó nagy részét rövid lejáratú függő adósság útján volt kénytelen fedezni.

A konzekvenciája pedig a nyilatkozatnak a következő:

Tekintve, hogy *különböző időkre még egyáltalában nincs kilátás, föltétlenül szükségesnek véli a miniszterelnök, hogy a városok alapos revízió alá vegyék a beruházási programjukat s nagyon tetemesen leszállítsák a most kiszámított 448 millió korona összes szükségletet, illetőleg jobb időre halaszták a szükséglet egy részének kivételét. Leszállítandó volna az első évre kimutított 90 millió korona is, mert hiszen ennek az összegnek beszerzéséhez is vajmi kevés re-*

A képviselőház ülése.

(Tisza István beszéde. — Megszavazták a bosnyák vasutakat.)

(Saját tudósítónktól.) A karácsony békéjének csöndje és nyugalma már ma kiterjesztette védő szárnyait a magyar képviselőház kupolás palotájára fölé. Az ellenzék nincs itt és a magára maradt munkapárt a *bosnyák vasutakat és még egy javaslatot tárgyalta az állami szánvevőszéknél rendszerezendő állásokról*. A miniszterelnök felszólalása után megszavazták a *bosnyák vasutak költségvetését*.

Tegnap délután, mint megírtuk, még ugy volt, hogy ma a sajtójavaslat tárgyalását folytatják, ez irányban már meg is egyezett Tisza István gróf miniszterelnök Beöthy Pál házelnökkel. Egyszerre csak már jóval túl a déli órákon jobbról is, balról is sugdosni kezdtek s hevenyészett tanácskozásba gyűltek össze. Csakhamar kiderült, hogy *bizalmas tanácskozás folyt az ellenzéki delegátusok és a munkapárt elnöksége között arról, hogy nem lehetne-e szerdán és csütörtökön végezni a delegációban*. Az ellenzék ebbe belement és föltételül azt kötötte ki, hogy *ma a Ház ne tárgyalja a sajtójavaslatot, hanem hagyja azt újév utánra*. Miután ebbe a munkapárt elnöksége beleegyezett, megállapodtak. Tehát nincs másról szó, mint kölcsönös előzékenységről, szíveségtevésről. Ám a pipadohányoknak is nagy jelentősége van, ha azok kínálják meg vele egymást, akik nemrég még halálos gyűlöléssel állottak szembe egymással.

Már most a munkaprogram a következőképpen fűst: szerdán és csütörtökön tehát a delegációban lesz ülés, de *lesz a képviselőháznak is még egy ülése ezen a héten*. Ekkor harmadszori olvasásban is elintézik a most tárgyalás alatt levő javaslatokat, azután a Házat elnapolják, hír szerint január tizenkettedikéig.

Igen gyöngye érdeklődés mellett nyitotta meg ma az ülést Beöthy Pál elnök. Az ellenzék pádsorai teljesen üresek voltak és a munkapártból is csak kevesen, alig 40—50-en voltak jelen.

A napirend első pontja a *bosnyák vasutakról* szóló törvényjavaslat volt.

(Fiuméért.)

Szabó János előadó ismertette a javaslatot, elmondotta, hogy az egyes vonalakon minő nyomtávolságú vasutak épülnek és az-

ménység fűzhető. Végül megjegyzi a miniszterelnök, hogy *egyes városoknak*, — köztük Szegednek is, — a pénzbeszerzés körül tett kísérletei igen jelentékenyen nehezítik a magyar kommunális hitelügy rendezését. Ezért nyomatékosan ajánlja a miniszterelnök, hogy *ilyen izolált pénzbeszerzési akciótól az egyes városok tartózkodjanak s az egész kérdést az összes városok nevében egyöntetűen, kellő megfontolással s a kormányval egyetértőleg vezessék*. E leirat folytán a kongresszus elnöksége egyidejűleg intézkedik, hogy mielőbb megállapítható legyen a városok elkerülhetetlenül szükséges beruházásainak összege.

után elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Vio Antal arra hivatkozik, hogy a *fiumei* kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére az ország csaknem valamennyi kereskedelmi és iparkamarája fölirt a kormányhoz, hogy figyelmeztesse a kormányokat azokra a veszedelmekre, amelyekkel ez a törvényjavaslat Fiume város kereskedelmét fenyegeti. Nekünk, akiknek a legszükségesebb beruházásokra sincs elég pénzünk, szabad-e számmilliókat ajándékoznunk egy idegen vasutatra? A földrajzi helyzet olyan, hogy azzal a pénzzel, amit a bosnyák vasutakra fordítunk, velünk szemben ellenséges érdeket szolgálnak.

(Sándor Pál beszéde.)

Sándor Pál úgy látja, hogy a bosnyák vasutak ügyét elsiették. Nagyon sajnálja, hogy az ellenzék ennek a rendkívül fontos kérdésnek tárgyalásánál nincs jelen. Ezt nem tulajdoníthatja másnak, mint hogy az ellenzék maga sem tudja, hogy mit tesz, amikor nincs jelen, mert az ellenzék számára hálásabb téma nem is képzelhető, mint ennek a törvényjavaslatnak a támadása. Nagyon hibáztatja, hogy ily fontos javaslat előkészítésénél a legfontosabb közgazdasági tényezőket még csak meg sem hallgatják, hanem a miniszterium maga végez mindent, mellőzve mindazokat, akiknek ezen a téren gyakorlati ismereteik vannak. Az új vasutépítéssel megadjuk Ausztriának azt a kedvezést, hogy közvetlenül bejuthat Boszniába a saját vonalain és az a kedvezményes helyzet, amelyet eddig a magyar államvasut élvezett Boszniában, megszűnik. Az új dalmát vasut következtében Spalató lesz a monarchia legnagyobb kikötője, amely mellett Fiume és Trieszt eltörlődik. Így vesznek kárba azok a számmilliók, amelyeket Fiuménál a tengerbe dobtunk. Hiába építettünk nagy gyárakat Fiumében, azok többé nem lehetnek versenyképesek. A déli vasut államosítása is napirendre kerül, a kereskedelmi miniszternek legyen gondja rá, hogy a magyar kormány befolyása a déli vasut tarifájára megmaradjon az ország határain túl is az egész tengerpartig. Ha a kormány arra törekszik, hogy az ország pénzügyileg tönkre ne menjen, akkor legyen gondja ezekre a dolgokra is. Nagyon sajnálja, hogy a törvényjavaslatot szinte máról-holnapra tárgyalatja a kormány, a nélkül, hogy a közvélemény a javaslatot megismerhetné és tanulmányozhatná. Hogy nem tagja a munkapártnak, annak egyik oka az is, hogy ily fontos törvényjavaslatokat szinte a nyilvánosság kizárásával készítenek el. A most föladvott pozíciókat soha többé vissza nem szerezhetjük.

Dobieczy Sándor elismeri, hogy Fiuméra nézve aggodalmat kelthet a javaslat, de Fiume helyzete olyan, hogy nagyon nehezen lehet ezt a kikötőt támogatni. Mivel a novibihácsi vonal kiépítése biztosítva van, Fiume

Karácsonyi és Újévi vásár az Angyal-drogériában

Aki összes, a drogériában beszerezhető árukat nálam veszi meg, annak két koronán felüli bevásárlásnál **tíz százalék engedményt adok!**
Széchenyi-tér 6. Karácsonyi és Újévi vásár az Angyal-drogériában. Telefon: 523.